

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ มะม่วงพันธุ์เขียวมรกต	5
ฤทธิ์สารสกัดของเมล็ดและเปลือกมะม่วงเพื่อการลดระดับน้ำตาลในเลือด	6
การสกัดสารสกัดหยาบ และการทดสอบฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
กรอบแนวคิด	16
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
เครื่องมือและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล	17
การดำเนินการวิจัย	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ส่วนที่ 1 การวัดปริมาณสารสำคัญของสารสกัดของเมล็ดและเปลือกมะม่วงอันได้แก่ Gallic acid และ Mangiferin และการตรวจสอบสารฟลาโวนอยด์เบื้องต้นเพื่อหา กลุ่มสารสำคัญของสารสกัดเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง ได้แก่ เทอร์ปีนอยด์ ฟลาโวนอยด์ ซาโปนิน แอลคาลอยด์ และแทนนิน ด้วยเครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูง U/HPLC	35
ส่วนที่ 2 การศึกษาฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาในการต้านอนุมูลอิสระ และลดระดับน้ำตาลในเลือดในหลอดทดลองของสารสกัดหยาบเปลือกและเมล็ดในของมะม่วงในงานทดลอง	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 3 การศึกษาฤทธิ์และความเป็นพิษสารสกัดของเมล็ดและเปลือกมะม่วงเพื่อ การลดระดับน้ำตาลในเลือดในหนูทดลอง	48
ส่วนที่ 4 ผลฤทธิ์เสริมสุขภาพต้นแบบจากเมล็ดและเปลือกมะม่วงเชิงสร้างสรรค์	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	68
ประวัติผู้วิจัย	71

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางแสดงอัตราส่วนของตัวทำละลายเคลื่อนที่ (mobile phase) ทั้ง 2 ชนิด เป็นแบบ Gradient elution ที่เวลาต่างๆ ของการวิเคราะห์ปริมาณ Gallic acid ด้วย HPLC	24
3.2 ตารางแสดงอัตราส่วนของตัวทำละลายเคลื่อนที่ (mobile phase) ทั้ง 2 ชนิด เป็นแบบ Gradient elution ที่เวลาต่างๆ ของการวิเคราะห์ปริมาณ Mangiferin ด้วย HPLC	25
4.1 คุณสมบัติของสารสกัดหยาบจากเมล็ดในและเปลือกของมะม่วง ด้วย 95% Ethanol ด้วยวิธีการ Stirring	35
4.2 ปริมาณ Gallic acid และ Mangiferin ของสารสกัดของเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง	36
4.3 ปริมาณสารฟลาโวนอยด์ (เทอร่ปีนอยด์ ฟลาโวนอยด์ ซาโปนิน แอลคาลอยด์แทนนิน) ของสารสกัดเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง	39
4.4 ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกของสารสกัดเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง	42
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าการต้านอนุมูลอิสระ (% DPPH free radical inhibition) ของสารสกัดหยาบเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง เทียบสารมาตรฐานวิตามินซี กรดแกลลิก และบิวทิเลเตด ไฮดรอกซีโทลูอิน ด้วยวิธี DPPH assay	43
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการรีดิวซ์เฟอร์ริกของสารสกัดหยาบเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง เทียบสารมาตรฐานโทรลอคซ์ ด้วยวิธี FRAP assay	44
4.7 ฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ alpha-glucosidase ของสารสกัดหยาบเปลือกและเมล็ดมะม่วงและสารมาตรฐาน acarbose	45
4.8 การทดสอบฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ alpha-amylase ของ เปลือกมะม่วง และเมล็ดมะม่วง	46
4.9 ตารางแสดง ค่า IC ₅₀ ของสารสกัดเปลือกและเมล็ดในของมะม่วงเขียวมรกตที่ทำการทดสอบกับเซลล์ปกติ	47
4.10 คุณลักษณะทางกายภาพของผงเปลือกมะม่วงและเมล็ดมะม่วง	55
4.11 องค์ประกอบของสูตรโยอาหารแผ่นพื้นฐาน	56
4.12 คุณลักษณะทางกายภาพของโยอาหารแผ่นเพื่อคัดเลือกเป็นสูตรพื้นฐาน	58
4.13 องค์ประกอบของสูตรโยอาหารแผ่นที่เติมผงเปลือกมะม่วง	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 มะม่วงพันธุ์เขียวมรกต	6
2.2 การสกัดด้วยซอกเลต (Soxhlet extraction)	8
2.3 การไหลซึม (Percolation)	9
2.4 สูตรโครงสร้างของสารฟลาโวนอยด์ 1) สูตรโครงสร้างของ Rutin 2) สูตร โครงสร้างของ Quercetin ด้วยวิธี FRAP assay	11
2.5 สูตรโครงสร้างของแอลคาลอยด์	12
2.6 สูตรโครงสร้างของแทนนิน	12
2.7 โครงสร้างของฟีนอลิก	13
2.8 หลักการของ FRAP assay	15
3.1 เปลือกและเมล็ดในของมะม่วงเขียวมรกต	22
3.2 แสดงตัวอย่างเปลือกและเมล็ดในของมะม่วงเขียวมรกต 150 g. เมื่อเติม 95% Ethanol	23
3.3 กรองผ่านกระดาษกรอง	23
3.4 ระเหยแห้งด้วย Rotary evaporator	24
3.5 โครงสร้างทางเคมีของ ascorbic acid	27
3.6 หลักการของ FRAP assay	28
4.1 ปริมาณ Gallic acid และ Mangiferin ของสารสกัดของเปลือกและเมล็ดในของมะม่วง	36
4.2 Chromatogram วิเคราะห์ปริมาณ Gallic acid ของสารสกัดเมล็ดในของมะม่วง ที่ความ เข้มข้น 20 mg/mL	37
4.3 Chromatogram วิเคราะห์ปริมาณ Mangiferin ของสารสกัดเปลือกมะม่วง ที่ความ เข้มข้น 20 mg/mL	37
4.4 Chromatogram วิเคราะห์ปริมาณ Mangiferin ของสารสกัดเมล็ดในของมะม่วง ที่ความ เข้มข้น 20 mg/mL	38
4.5 ผลการตรวจสอบหากลุ่มสารเทอร์ปีนอยด์	39
4.6 ผลการตรวจสอบหากลุ่มสารฟลาโวนอยด์	40
4.7 ผลการตรวจสอบหากลุ่มสารซาโปนิน	40
4.8 ผลการตรวจสอบหากลุ่มสารแอลคาลอยด์	41
4.9 ผลการตรวจสอบหากลุ่มสารแทนนิน	41
4.10 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับน้ำตาลในเลือดของหนูเบาหวาน	48
4.11 ผลของสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อความทนทานต่อน้ำตาลในหนูเบาหวาน	49
4.12 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับอินซูลินในซีรัมของหนูเบาหวาน	50
4.13 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อลักษณะจุลกายวิภาคศาสตร์ของเนื้อเยื่อตับอ่อน	51

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.14 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับของ MDA ในซีรัม	52
4.15 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับของ (A) alanine aminotransferase (ALT) และ (B) aspartate aminotransferase (AST) ในซีรัมของหนูเบาหวาน	53
4.16 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับ blood urea nitrogen (BUN) (A) และ creatinine (B) ในซีรัมของหนูเบาหวาน	54
4.17 ลักษณะปรากฏของใยอาหารแผ่นสูตรควบคุม	57
4.18 ลักษณะปรากฏของใยอาหารแผ่นสูตรควบคุม และสูตรที่เติมเปลือกมะม่วง 0.5% และ 1.0%	59
4.19 คุณลักษณะทางกายภาพของใยอาหารแผ่น	60
4.20 ลักษณะเนื้อสัมผัสของใยอาหารแผ่น	60
4.21 องค์ประกอบทางเคมีของใยอาหารแผ่น	61
4.14 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับของ MDA ในซีรัม	52
4.15 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับของ (A) alanine aminotransferase (ALT) และ (B) aspartate aminotransferase (AST) ในซีรัมของหนูเบาหวาน	53
4.16 ผลของสารสกัดเมล็ดเนื้อในมะม่วงต่อระดับ blood urea nitrogen (BUN) (A) และ creatinine (B) ในซีรัมของหนูเบาหวาน	54
4.17 ลักษณะปรากฏของใยอาหารแผ่นสูตรควบคุม	57
4.18 ลักษณะปรากฏของใยอาหารแผ่นสูตรควบคุม และสูตรที่เติมเปลือกมะม่วง 0.5% และ 1.0%	59
4.19 คุณลักษณะทางกายภาพของใยอาหารแผ่น	60
4.20 ลักษณะเนื้อสัมผัสของใยอาหารแผ่น	60
4.21 องค์ประกอบทางเคมีของใยอาหารแผ่น	61